Lietas Nr. C07090016
Lietas arhīva Nr. C-0319-17/1

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Aizkrauklē 2017.gada 6.aprīlī

Aizkraukles rajona tiesa
tiesnese I.Silicka
izskatīja rakstveida procesā civillietu SIA „/nosaukums A/ Re" prasībā pret /pers. B/ par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

2016.gada 19.decembrī SIA „/nosaukums A/ Re" cēlusi Aizkraukles rajona tiesā maza apmēra prasību pret /pers. B/ par naudas piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka sākot no 2008.gada 10.novembra /pers. B/ (turpmāk – atbildētājs), bez jebkāda pamata bija iespēja no atbildētāja norēķinu konta, kas bija atvērts AS „GE /nosaukums B/", izmantot naudas līdzekļus, kuru apmērs pārsniedz atbildētāja naudas līdzekļus norēķinu kontā, lai veiktu norēķinu par precēm un pakalpojumiem, vai veiktu skaidras naudas izmaksas operācijas.

Atbildētājs, apzinoties, ka norēķinu kontā ir iespējams veikt norēķinus par summām, kuru apmērs pārsniedz atbildētāja personīgo naudas līdzekļu apjomu, veicis norēķinus ar AS „GE /nosaukums B/" naudas līdzekļiem.

No atbildētāja konta izraksta secināms, ka laika posmā no 2008.gada 10.novembra līdz 2013.gada 23.augustam atbildētājam bija iespēja veikt norēķinus ar AS „GE /nosaukums B/" naudas līdzekļiem 2193,30 Ls apmērā, tas ir, atbildētājs bez jebkāda pamata ir izlietojis naudas līdzekļus 934,03 Ls jeb 1329 *euro* apmērā.

Atbildētājs par cesijas līguma noslēgšanu starp AS „GE /nosaukums B/" un ārvalsts komersanta /nosaukums A/ OU filiāle Latvijā tika informēts 2014.gada 25.februārī. Atbildētāja parāds uz cesijas noslēgšanas dienu 2013.gada 23.augustu ir 1531,74 *euro,* kas sastāv no: neatmaksātās pamatsummas 1329 *euro,* neatmaksātie procenti par aizdevuma lietošanu 129,45 *euro,* līgumsods 73,29 *euro.*

2015.gada 2.aprīlī Ārvalsts komersanta /nosaukums A/ OU filiāle Latvijā noslēdza cesijas līgumu ar SIA „/nosaukums A/ Re", saskaņā ar kuru prasījuma tiesības tika nodotas SIA „/nosaukums A/ Re" (turpmāk – prasītājs). Atbildētājs par cesijas līguma noslēgšanu tika informēts 2015.gada 7.aprīlī.

Atbildētāja parāds uz cesijas noslēgšanas dienu 2015.gada 2.aprīli ir 1531,74 *euro,* kas sastāv no: neatmaksātās pamatsummas 1329 *euro,* neatmaksātiem procentiem par aizdevuma lietošanu 129,45 *euro,* līgumsoda 73,29 *euro.*

Prasītājs, pamatojoties uz Civillikuma 1765.pantu, aprēķinājis līguma nokavējuma procentus par laika periodu no 2013.gada 28.augusta līdz prasības pieteikuma sagatavošanas dienai – 2016.gada 1.decembrim 198,64 *euro* apmērā.

Atbildētājs, kopš tika noslēgts cesijas līgums, nav interesējies par savām parāda saistībām un uz sūtītajām vēstulēm nav sniedzis atbildes vai iebildumus.

Prasītājs strīda risināšanai pirms vēršanās tiesā mediāciju nav izmantojis un prasītājs nepiekrīt izmantot mediāciju strīda risināšanai.

Prasītājs, pamatojoties uz Civillikuma 1753., 1756., 1759.panta 2.punktu, 1765.panta pirmo daļu, 2376., 2378., 2389.pantu, lūdz piedzīt no atbildētāja pamatparādu 1329 *euro*, neatmaksātos procentus par aizdevuma lietošanu 129,45 *euro,* likumiskos procentus 198,64 *euro,* līgumsodu 73,29 *euro,* valsts nodevu 259,56 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 *euro*. Lūdz noteikt prasītāja tiesības saņemt likumiskos procentus 6% gadā no kopējās neatmaksātās parāda summas no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas līdz sprieduma pilnīgai izpildei.

Prasītājs prasības pieteikumā norādījis, ka nevēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē.

Rakstveida paskaidrojumu par prasību, atbilstoši Civilprocesa likuma $250.^{2\,3}$ panta pirmajā un otrajā daļā noteiktajam, atbildētājs tiesā nav iesniedzis.

Atbilstoši Civilprocesa likuma $250.^{21}$ panta otrajā daļā noteiktajam (..), paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā (..).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma $250.^{22}$ panta pirmajā daļā noteikto, vienlaikus ar dokumentu nosūtīšanu pusēm (148.pants), tiesa izskaidro tām procesuālās tiesības, informē par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, un izskaidro tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim.

No lietas materiāliem redzams, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma $250.^{22}$ panta pirmo daļu, prasītājam un atbildētājam 2016.gada 20.decembrī ir izskaidrotas pušu procesuālās tiesības, puses ir informētas par tiesnesi, kas izskatīs lietu, pusēm ir izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim (*lietas 28., 29.lapa*).

Civilprocesa likuma $250.^{25}$ panta pirmā daļa noteic, ja tiesa neizskata lietu tiesas sēdē saskaņā ar šā likuma $250.^{26}$ pantu, lietu izskata rakstveida procesā, laikus paziņojot pusēm par datumu, kad tiesas kancelejā varēs saņemt sprieduma norakstu, kā arī informē par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, un izskaidro tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim. Datumu, kad sprieduma noraksts ir pieejams tiesas kancelejā uzskatāms par sprieduma sastādīšanas datumu.

Tā kā puses nav izteikušas lūgumu par lietas iztiesāšanu tiesas sēdē, un tiesa to neatzīst par nepieciešamu, ievērojot Civilprocesa likuma $250.^{25}$ panta pirmajā daļā noteikto, nosakāms, ka civillieta izskatāma rakstveida procesā, nerīkojot tiesas sēdi.

Ar Aizkraukles rajona tiesas tiesneses 2017.gada 17.marta lēmumu civillietas izskatīšana nozīmēta rakstveida procesā 2017.gada 6.aprīlī *(lietas 30.lapa).*

2017.gada 20.martā pusēm, saskaņā ar Civilprocesa likuma $250.^{25}$ panta pirmo daļu, izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesei un paziņots par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā *(lietas 31.lapa).* Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesei.

Motīvu daļa

Tiesa, izvērtējusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, atzīst, ka prasība ir noraidāma.

Civillikuma 1402.pants noteic, ka saistību tiesība rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Saskaņā ar Civillikuma 1511.pantu, līgums plašākā nozīmē ir ikkatra vairāku personu savstarpēja vienošanās par kādu tiesisku attiecību nodibināšanu, pārgrozīšanu vai izbeigšanu. Līgums šaurākā, šeit pieņemtā nozīmē ir vairāku personu savstarpējs ar vienošanos pamatots gribas izteikums, kura mērķis ir nodibināt saistību tiesību (1401.p.).

Atbilstoši Civillikuma 1934.pantam, ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās.

Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likuma 1.panta 28.punktā noteikts, ka konta izraksts ir papīra vai elektroniskā veidā sagatavots dokuments, kuru maksājumu pakalpojumu sniedzējs izsniedz maksājuma pakalpojuma izmantotājam un kurā atspoguļota visa noteiktā laika periodā maksājumu kontā notikušo naudas līdzekļu kustība un maksājumu konta atlikums šā perioda sākumā un beigās.

Prasītājs SIA „/nosaukums A/ Re" prasības pieteikumam pievienojis atbildētāja konta /konta numurs/ izrakstu, kas atvērts kredītiestādē AS „GE /nosaukums B/", par laika periodu no 2008.gada 28.novembra līdz 2009.gada 4.novembrim *(lietas 11.lapa).*

Kreditors AS „GE /nosaukums B/" savas prasījuma tiesības 2013.gada 23.augustā cedējusi ārvalsts komersantam /nosaukums A/ OU filiāle Latvijā, noslēdzot cesijas līgumu, par ko 2014.gada 25.februārī informēts atbildētājs *(lietas 12., 13., 14.-16.lapa).*

Savukārt, ārvalsts komersants /nosaukums A/ OU filiāle Latvijā 2015.gada 2.aprīlī cedējusi prasījuma tiesības prasītājam SIA „/nosaukums A/ Re", noslēdzot cesijas līgumu, par ko 2015.gada 2.aprīlī informēts atbildētājs *(lietas 17., 18., 19.-20.lapa).*

No minētā konta izraksta redzams, ka atbildētājam piešķirts kredīts 900 Ls apmērā, prasītājs no atbildētāja konta ik mēnesi ieturējis komisijas par pārskaitījumu veikšanu.

Persona kredītiestādei piederošos naudas līdzekļus var izmantot tikai tad, ja kredītiestāde akceptē šādu personas lūgumu vai pieteikumu.

Tiesa secina, ka konta izraksts apstiprina, ka starp banku un atbildētāju noslēgts savstarpēji tiesisks darījums, pamatojoties uz kuru banka piešķīrusi atbildētājam aizdevumu kredītlimita vai overdrafta veidā.

Tā kā prasītāja naudas līdzekļi pie atbildētāja nonākuši pamatojoties uz pušu darījumu – aizdevuma līgumu, saskaņā ar kuru prasītājs piešķīris atbildētājam aizdevumu kredītlimita vai overdrafta veidā, tad prasības pieteikumā norādītais par to, ka naudas līdzekļi nonākuši atbildētāja rīcībā bez jebkāda tiesiska pamata, ir pretrunā ar pierādījumiem lietā.

Civilprocesa likuma 192.pants nosaka, ka tiesa taisa spriedumu par prasībā noteikto prasības priekšmetu un uz prasībā norādītā pamata, nepārsniedzot prasījuma robežas.

Kā redzams no prasības pieteikuma, tad prasītājs iesniegto prasību pamatojis ar Civillikuma 2376., 2378., 2389.pantu.

Civillikuma 2376.pants noteic, ka atprasījuma tiesības priekšmets ir vai nu tā atdošana, kas izpildīts bez attiecīgas saistības, vai, ja šis izpildījums vairs nepastāvētu, tā vērtības atlīdzība.

Savukārt, Civillikuma 2378.pantā noteikts, ja dotas atvietojamas lietas, tad jāatdod tās pašas šķiras un tāda paša labuma lietas.

Civillikuma 2389.pants nosaka, ja kādam ir bez jebkāda pamata kāds priekšmets no otra mantas, tad to var no viņa atprasīt. Attiecībā uz šādu atprasījumu nav nekādas nozīmes, vai tāda priekšmeta iegūšanai nav bijis pamata no paša sākuma, jeb vai pamats, kas agrāk ir bijis, vēlāk atkritis.

No minētā secināms, ka prasītājs savu prasību pamato gan ar Civillikuma pantiem, kas attiecināmi uz prasījumiem par neesoša parāda izpildījuma atprasījumu, proti, Civillikuma 2376., 1378.pants, gan ar Civillikuma 2389.pantu, kas attiecināms uz atprasījumu jebkāda pamata trūkuma dēļ.

Kā norādīts juridiskajā literatūrā, tad noteikumi par netaisnu iedzīvošanos (Civillikuma 2369.-2392.) attiecas uz gadījumiem, kad nav ne delikta, ne līguma pārkāpumu un parasti nav arī ieguvēja vainojamas uzvedības. Jau Civillikuma Saistību tiesību daļas 19.nodaļas piektās apakšnodaļas virsraksts rāda, ka netaisnas iedzīvošanās gadījumā rodas prasījums uz likuma pamata *(sk. K.Torgāns. Saistību tiesības. Mācību grāmata. –Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2014, 518.lpp.).*

Tiesai, izskatot lietu, jānoskaidro lietas apstākļi, kuri ietilpt pierādīšanas priekšmetā – prasības pamata fakti un atbildētāja iebildumu pamata fakti (meklējamie fakti). Turklāt jāievēro, ka meklējamos faktus norāda puses, bet faktu sastāvu, kas jāpierāda lietā, galīgi nosaka tiesa saskaņā ar tām materiālo tiesību normām, kuru hipotēzēs ir norādīti fakti, kas nosaka pušu apstrīdētās un aizskartās tiesības un tām atbilstošus pienākumus.

No iepriekš minētā izriet, ka, izskatot lietu, tiesai primāri jānoskaidro, kādu tiesisko attiecību ietvarā strīdus attiecības ir vērtējamas *(sk. Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2012.gada 21.marta spriedumu lietā Nr.SKC-98/2012).*

Sacīkstes principa īstenošanas apstākļos tiesa nedrīkst pēc savas iniciatīvas piemērot citu likumu, kas pastāv un ko prasītājs varēja izvēlēties savu interešu aizsardzībai, un kas dotu viņam vēlamo rezultātu *(Civilprocesa likuma komentāri. I daļa. Sagatavojis autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. Rīga, 2011, 414.lpp.).*

Turklāt, arī Augstākās tiesas Senāts vairākkārtīgi norādījis, ka tiesa nevar pieprasīt grozīt prasības pamatu *(sk. piemēram, Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2011.gada 26.janvāra spriedumu lietā Nr.SKC-53/2011).*

Prasības pamati Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā nav grozīti.

Ievērojot minētās teorētiskās un Augstākās tiesas Senāta atziņas, procesuālās tiesību normas, tiesa secina, ka atbilstoši Civilprocesa likuma 192.panta noteikumiem, nav iespējams apmierināt prasību uz tajā norādītajiem pamatiem, jo prasītāja iesniegtie pierādījumi norāda uz to, ka naudas līdzekļi 1329 *euro* apmērā atrodas atbildētāja rīcībā, pamatojoties uz tiesisku darījumu, proti, aizdevuma līgumu, taču prasība par saistības, kas izriet no līguma, izpildi nav celta.

Civilprocesa likuma 41.panta pirmā daļa noteic, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus (..).

Noraidot prasību, nav pamata piedzīt no atbildētāja tiesas izdevumus, kā arī nav pamata lemt jautājumu par likumisko procentu līdz sprieduma izpildei piedziņu.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 97., 192., 193., 250.^{25}.pantu, 250.^{27}pantu, tiesa

nosprieda

noraidīt SIA „/nosaukums A/ Re", vienotais reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, maza apmēra prasību pret /pers. B/, personas kods /personas kods/, par naudas piedziņu.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā 20 (divdesmit) dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas - 2017.gada 6.aprīļa, apelācijas sūdzību iesniedzot Aizkraukles rajona tiesā.

Tiesnese I.Silicka